

ŠTRAJK

U VISOKOM OBRAZOVANJU I ZNANOSTI

ČETVRTAK, 22. SVIBNJA 2014. GODINE

Dragi članovi, dragi zaposlenici!

Živimo u izuzetno teškom vremenu za znanost i visoko obrazovanje. Stariji se sjećaju da je jednako teško bilo u vrijeme rata, s time da je tada vladao borbeni duh i optimizam, a vlast se nije upuštala u rat protiv naše djelatnosti, njenih institucija i njenog sindikata.

ANTIINTELEKTUALNI AMBIJENT

Osim nedopustivog smanjivanja plaća, svi smo pogođeni neizdrživo niskim financiranjem sustava, uplitanjem vlasti u autonomna prava sveučilišta (ograničenja u napredovanju), sukobom sa sveučilišnom zajednicom u režiji inferiornih pojedinaca u vlasti iz kojih viri animozitet prema akademskom svijetu, stalnim egzistencijalnim prijetnjama našim zaposlenicima u vidu tzv. *outsourcinga*, pokušajem prebacivanja financijskog tereta financiranja napredovanja na asistente i otimanja vlastitih prihoda ustanovama, itd. Nije važno je li neka odluka štetna za sustav, važno je da se sada i trenutno smanje troškovi. To je jedina misija ministra i njegovih suradnika. Nikada niti jedna izvršna vlast nije iznosila toliko neistina o sveučilištu, njegovim čelnicima, nastavnicima i znanstvenicima, Sindikatu i njegovom čelništvu... Ponekad izravno, nekad preko kerbera u izdanjima EPH (Jutarnji list, Globus...). Nema budućnosti ona zemlja u kojoj je politika protivnik akademskoj zajednici, neodrživa je zemlja u kojoj su sindikati neprijatelji, propada zemlja u kojoj se ne isplati raditi i učiti, iz koje bježe obrazovani ljudi.

SMANJENJE PLAĆA I OTKAZ UGOVORA

Utakvom ambijentu prvi put nakon 1998. godine sustav znanosti je ostao bez kolektivnog ugovora. Ministarstvo nije imalo pravne razloge za otkaz niti su to napravili u valjanoj formi, tako da smo svjedoci još jednog pravnog nasilja. Htjeli su da potpišemo novi kolektivni ugovor u kojem pristajemo na višestruka smanjenja prava pa i smanjenje plaća za 4, 8 odnosno 10 posto, ovisno o godinama staža. Kada je Veliko vijeće to jednoglasno odbilo, počele su objede i laži o motivima čelnika Sindikata, isto kao što su to radili i čelnicima

sveučilišta. Možda smo pogriješili, možda naši članovi misle da je

smanjenje plaća preduvjet gospodarskog oporavka...? Odaziv na štrajk će odgovoriti na to pitanje. Možda su ministar Jovanović i njegov zamjenik Zelenika bili u pravu kada su nam tvrdili da su na sveučilištu plaće jako dobre i da postoji prostor za smanjivanje jer zbog plaća trpi znanost. Ako i Vi tako mislite, nemojte se odazvati štrajku. Smanjenjem plaća zbog neisplate dodataka pogođena je polovica naših zaposlenika, a druga polovica promjenom obračuna plaća za 1 do 2 posto zbog navodno pogrešnog obračuna plaća u proteklih sedam godina (ako je pet godina pogrešno radio HDZ, što su oni radili zadnje dvije godine ako je već nešto bilo krivo).

Prvi put nakon 1998. godine sustav znanosti je ostao bez kolektivnog ugovora.

CILJ ŠTRAJKA

Ovaj štrajk će biti demonstracija nezadovoljstva i neslaganja s drastičnim rušenjem cijene našeg rada, jer za to nema nikakvog opravdanja: niti moralnog, niti političkog, niti ekonomskog.

Mi nismo radili niti manje niti nekvalitetnije za iznos smanjenja. Nekvalitetno su radili samo članovi Vlade, a nama naplaćuju cijenu njihovih neuspjeha. Pristankom na rušenje svoje cijene rada podržali bismo postojeću vlast i dramatične neuspjehe njene gospodarske politike, uslijed čega nitko ne vidi izlaz iz gospodarske i mentalne depresije cijele nacije.

ŠTO MOŽEMO

Nije izvjesno da jednodnevnim štrajkom možemo promijeniti odnos vlasti, ali možemo pokrenuti određene procese u društvu i otvoriti širu raspravu o tretmanu našeg sustava. Možemo pokazati da se nećemo miriti s daljnjim posezanjima u naša prava. Da nismo višekratno već i prije iskazivali otpor udarima na naše plaće, one bi bile smanjivane puno češće i puno više. Samo se prisjetite okruženja koje stalno govori o rezanjima i navodno prevelikoj javnoj potrošnji a što nam se servira iz međunarodnih financijskih krugova,

poslodavaca, domaćih medija u rukama kapitala, tzv. ekonomskih stručnjaka, dijela oporbe i na koncu najviše iz redova njihove vlasti... Bez nas bilo bi i puno gore. Podsjećamo, prijetili su ukidanjem dodatka za doktorat od 15 posto (koji smo ugovorili 2003. godine), bilo je priče i o ukidanju prosvjetnog dodatka od 13,7 posto na plaću svih u sustavu (ugovoren nakon velikog štrajka u studenom 2006. godine), Globus je najavio ukidanje sporazuma o osnovici koji onemogućuje Vladi da smanjuje osnovicu (što smo ugovorili nakon štrajka i cjelonoćnih pregovora u svibnju 2009. godine). Sve bi to oni pomeli kada naš otpor i nezadovoljstvo ne bi ostavio svoj eho u njihovim ušima. I ovu odluku o ukidanju 4, 8 i 10 posto (koju smo izborili i ugovorili 2007. godine) nisu donijeli olako, bez da su imali na umu ljude dobro organizirane u Sindikat koji su k tome još i birači.

SKUPOVI I SASTANCI ZA VRIJEME ŠTRAJKA

U slučaju izostanka razumne reakcije vlasti, treba se odlučiti: što ćemo raditi dalje? Zato nam je potrebno na dan štrajka organizirati sindikalne sastanke ili skupove zaposlenika, pozvati što više njih a po mogućnosti i uprave naših ustanova. Potrebno je prikazati sve teškoće s kojima se znanost i visoko obrazovanje susreću, prezentirati stajališta Sindikata, čuti stajališta drugih, možda i sveučilišta, te raspraviti o tome trebamo li stati s akcijama ili ih nastaviti, odnosno trebamo li iz manifestacije nezadovoljstva prijeći u fazu snažnoga pritiska. Nekoliko mogućnosti nam stoji na raspolaganju:

1. zaustaviti daljnje štrajkove i prosvjede, uz geslo „pametnome dosta“ ili „pametniji popušta“ te potpisati ponuđeni kolektivni ugovor;
2. zaustaviti daljnje štrajkove i prosvjede, ne potpisati kolektivni ugovor jer tada možemo otvoriti put za sudske sporove;
3. umjesto novih štrajkova nastaviti s prosvjednim okupljanjima ispred Ministarstva, sporih sudova i Vlade RH te se osloniti na sudske postupke;
4. organizirati najjači štrajk do sada u našem sustavu, koji će blokirati našu djelatnost na način da ne zaključimo i ne završimo akademsku godinu i ne provedemo upise u novu sve dok Vlada ne ispuni naše zahtjeve.
5. nešto drugo što će ljudi predložiti na tim sastancima.

Mi imamo sredstvo veoma snažnog pritiska, ali to do sada nismo primjenjivali jer znamo da bismo, osim političke štete Vladi, izravnu štetu nanijeli studentima, našim suradnicima u zajedničkom poslu, koji su svrha našeg postojanja. To nas uvijek koči u primjeni takve metode. Hoće li nas taj osjećaj odgovornosti i sada zakočiti? Možemo li razmišljati na jedan drugi način: nije li takav

KAKO ŠTRAJKAMO

Štrajkamo cijeli dan, s time da znanstveno i nastavno osoblje štrajka samo u dijelu koji se odnosi na neposredni rad sa studentima (nastava, konzultacije, ispiti...), a nastavlja raditi znanost, istraživanja, pripremu nastave i slično. Nenastavno i neznanstveno osoblje obustavit će sve poslove za poslodavca, osim onih kojima bi izravno nanijeli štetu svojim kolegama na poslu (primjerice obračun i isplata plaća, ali ne i rad sa studentima u studentskim referadama, pripremu sjednica, čišćenje, brisanje ploče da bi nastavnici koji nisu u štrajku mogli držati nastavu ...). Radnici su dužni ostati na ustanovi do završetka sastanka, kada ustanovu mogu napustiti. U slučaju da nam čelnici ustanova ne surađuju i u slučaju da se popisuje zaposlenike u štrajku, Sindikat je u stanju nadoknaditi članovima dio dnevnice ili dnevnicu u cijelosti, ali zbog održanja štrajkaškog fonda treba sve učiniti da se to ne dogodi.

radikalni oblik pritiska potreban na dulje staze baš zbog studenata, sadašnjih i budućih, da bi njihovo obrazovanje bilo kvalitetnije.

ŠTO ĆEMO AKO NIŠTA NE USPIJEMO

Trebamo li možda raspustiti Sindikat? Upravo to bilo bi ostvarenje Vladinih snova. Sindikat i dalje ima smisao, on i dalje ima sredstva za borbu. Sindikat prati kršenje vaših prava i organizira sudsku zaštitu. Imajte na umu samo sudske postupke. Temeljem pravne analize, mi vjerujemo u pozitivan ishod. Iako je taj put spor, on je dostižan. Sjetimo se dobivenih sporova za

božićnice. Tada je malo onih koji su nam vjerovali da ćemo u tome uspjeti. Nadalje, mi utječemo i na javno mnijenje u

zemlji, često oblikujemo stavove građana kroz javnu komunikaciju i to je način djelovanja kao oblik pritiska. Potrebno je da svaki naš član dobro razumije: ako potpišemo kolektivni ugovor, tada si uskraćujemo pravo na tužbe za dodatke 4, 8 i 10% koji su njegov sastavni dio, kao i pravo na štrajk za istu svrhu.

Da nismo višekratno već i prije iskazivali otpor udarima na naše plaće, one bi bile smanjivane puno češće i puno više...

Zagreb, 14. svibnja 2014.

prof. dr. sc. Krunoslav **Pisk**, predsjednik Sindikata

Vilim **Ribić**, predsjednik Velikog vijeća Sindikata